

ผลงานการปฏิบัติที่ดี (BEST PRACTICE)

นวัตกรรมการจัดการบริหารการศึกษา

เรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา สำหรับเด็กที่มีความต้องการ
จำเป็นพิเศษ โดยใช้รูปแบบ หนองหิน LOVE MODEL

นางสาวกานต์รวี ศรีทอง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา

วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านหนองหิน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต ๓

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ผลงานแบบปฏิบัติที่ดี (Best Practices)

ชื่อผลงาน นวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความจำเป็นพิเศษ

เรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยใช้รูปแบบ
หนองหิน LOVE Model

ชื่อผู้เสนองาน นางสาวกานต์วี ศรีทอง

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองหิน

ประเภทผลงาน/นวัตกรรม (/) ด้านการบริหารจัดการศึกษา

( ) การจัดการเรียนรู้ ด้าน.....-.... ระดับชั้น.....-.....

รายละเอียดการนำเสนอ

๑. สภาพปัจจุบันปัญหาของผลงานหรือนวัตกรรมที่นำเสนอ

โรงเรียนบ้านหนองหินเป็นโรงเรียนขยายโอกาสขนาดกลางที่เปิดทำการสอนในระดับชั้นอนุบาล ๑ ถึง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในปีการศึกษา ๒๕๖๘ มีนักเรียนพิการเรียนรวมที่มีความจำเป็นพิเศษทางการศึกษา
จำนวน ๔๔ คน การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษนับเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษา
ในการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา ตามหลักสิทธิมนุษยชนและนโยบายการ
จัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็ม
ศักยภาพ โดยโรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนทุกคนอย่างเสมอภาค ตามความสามารถ ความ
จำเป็นพิเศษของแต่ละบุคคล เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้าน ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์สังคมและการ
สื่อสาร ซึ่งสอดคล้องและสนองยุทธศาสตร์/นโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเรื่องบูรณา
การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเรียนรวม

โรงเรียนบ้านหนองหินเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนรวม มีการวางแผนและออกแบบการจัดการ
เรียนรู้

สำหรับนักเรียนเฉพาะบุคคล (IEP) และแผนการสอนรายบุคคล (IIP) โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพและ
ความรู้ความสามารถของผู้เรียน เพื่อที่นักเรียนสามารถเรียนร่วมกับเพื่อนนักเรียนปกติได้อย่างมีความสุขและ
สนุกสนาน รวมถึงการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ด้วยตระหนักว่านักเรียนเหล่านี้เป็นบุคคลที่มี
ความรู้ ความสามารถพิเศษ โรงเรียนจึงเห็นความสำคัญต้องพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรวมเหล่านี้
กลายเป็นที่ ยอมรับในสังคม โดยยึดหลักการที่ว่า “นักเรียนเหล่านี้คือคนปกติที่มีความรู้ความสามารถ รอคอย
เวลาและโอกาส ในการแสดงจุดเด่นของตนเอง เพื่อที่จะก้าวขึ้นมาเป็น ณ สูงสุดที่สังคมยอมรับ ” เพื่อให้
สอดคล้องกับนโยบายการ ปรับลดจำนวนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และนโยบายพัฒนา
สถานศึกษาให้เป็น สถานศึกษาคุณภาพด้านการจัดการศึกษาเรียนรวม ด้วยความเชื่อมั่นว่านักเรียนเรียนรวม
ของโรงเรียนบ้านหนองหินมี ความรู้ความสามารถพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็น
พิเศษจำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และการสื่อสาร

อย่างไรก็ตาม ในสภาพความเป็นจริง การบริหารจัดการการศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น เด็กที่มีความต้องการพิเศษยังอ่านเขียนไม่ได้ การขาดรูปแบบการบริหารที่ชัดเจน บุคลากรขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การจัดสภาพแวดล้อมและสื่อการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนที่ยังไม่เข้มแข็งและปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนเองโดยเฉพาะเด็กที่มีข้อจำกัดในการใช้ภาษา

ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่เหมาะสมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการการใช้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเปิดโอกาสให้เด็กสามารถแสดงออกได้อย่างอิสระและเป็นธรรมชาติจึงเป็นที่มาของวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศเรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยใช้รูปแบบโรงเรียนบ้านหนองหิน LOVE Model

๑.๒ แนวทางการแก้ปัญหา

จากสภาพปัญหาการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งพบข้อจำกัดด้านการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ รูปแบบการบริหารที่ไม่ชัดเจน การจัดการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน การขาดการมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง และการประเมินผลที่ไม่ต่อเนื่อง จึงได้กำหนดแนวทางแก้ปัญหาโดยการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยใช้รูปแบบโรงเรียนบ้านหนองหิน LOVE Model เป็นกรอบในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ด้าน L (Learning Management) : การจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล พัฒนาและจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ให้สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการจำเป็นของผู้เรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมทักษะชีวิตควบคู่กับวิชาการ

จัดหาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology) เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ พัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษอย่างต่อเนื่อง

2. ด้าน O (Organization): การบริหารจัดการเชิงระบบ

กำหนดโครงสร้างการบริหารงานด้านการศึกษาพิเศษให้ชัดเจน มีการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบอย่างเป็นระบบ

จัดตั้งทีมครูพี่เลี้ยงเด็กพิการเพื่อร่วมวางแผนและดูแลผู้เรียน พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเพื่อใช้ในการวางแผน ติดตาม และประเมินผล สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสม

3. ด้าน V (Value & Participation): การสร้างคุณค่าและส่งเสริมการมีส่วนร่วม

สร้างความตระหนักและทัศนคติที่ดีต่อเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในสถานศึกษาและชุมชน

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการวางแผนและติดตามพัฒนาการของผู้เรียน

สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น โรงพยาบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ

หน่วยงานด้านการศึกษาพิเศษ จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงศักยภาพและสร้างคุณค่าในตนเอง

4. ด้าน E (Evaluation & Empowerment): การประเมินและเสริมพลังให้ผู้เรียนพึ่งตนเองได้

พัฒนาระบบการประเมินผลที่หลากหลายและต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการและพัฒนารายบุคคล นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการ เสริมสร้างทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความสามารถในการพึ่งพาตนเองของผู้เรียน สร้างแรงจูงใจและความภาคภูมิใจในตนเองของผู้เรียนผ่านการยกย่อง ชื่นชม และการนำเสนอผลงานและได้นำกระบวนการ PDCA มาใช้ในการดำเนินงานด้วย

Plan (วางแผน): โรงเรียนบ้านหนองหินได้มีการกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ในแต่ละด้าน โดยการประชุม เครือข่ายความร่วมมือ อาทิ เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาประชุมวางแผนการดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์มีการระดมความคิดในการวางแผนการทำงาน รับฟังข้อเสนอนะเพื่อปรับปรุงและพัฒนา ร่วมกันออกแบบกิจกรรมและแผนการดำเนินงานที่ สอดคล้องกับเป้าหมาย ร่วมวางแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และจัดทำแผนการสอนรายบุคคล (IIP) ให้ เหมาะสมกับประเภทความต้องการของนักเรียนเรียนรวม

Do (ปฏิบัติ): เมื่อร่วมวางแผนการปฏิบัติงานเรียบร้อยแล้ว โรงเรียนได้ดำเนินการตามแผน โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีการทำงานเป็นระบบทีม ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

Check (ตรวจสอบ): มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลอย่างใกล้ชิดผ่านการนิเทศชั้นเรียนเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนการดำเนินงาน โดยโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการนิเทศ ชั้นเรียน วิเคราะห์ข้อมูลและสะท้อนผลลัพธ์ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

Act (ปรับปรุง): โรงเรียนบ้านหนองหินได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ จากการปฏิบัติงานและการประชุมมาปรับปรุงแผนและกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันเป็นการส่งเสริมการพัฒนาในระยะ ยาว โดยเน้นความต่อเนื่องและยั่งยืน

๑.๓ จุดประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้สามารถเรียนรู้อ่านออกเขียนได้ พัฒนาตนเอง และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขตามศักยภาพของตนเอง

๒. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และภาคีเครือข่ายในการร่วมดูแลช่วยเหลือ เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ อย่างเป็นระบบ

๓. เพื่อให้โรงเรียนมีรูปแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้และพัฒนาต่อยอดได้อย่างยั่งยืน ผ่าน “หนองหิน LOVE Model”

๑.๔ เป้าหมาย

เชิงปริมาณ เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการคัดกรอง วิเคราะห์ และจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่มีคุณภาพ เป็นระบบและเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ร้อยละ ๑๐๐ ได้รับการพัฒนาตามศักยภาพผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล

เชิงคุณภาพ โรงเรียนมีระบบบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่มีคุณภาพ เป็น

ระบบ และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

โรงเรียนมีรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ “หนองหิน LOVE Model” ที่สามารถเป็นต้นแบบและนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างยิ่ง

๒. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๒.๑ การออกแบบผลงานนวัตกรรม

การดำเนินการ ส่งเสริมนวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษาด้านการบริหารจัดการศึกษาเรื่องการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยใช้รูปแบบหนองหิน LOVE Model

ขั้นที่ ๑ ประชุมปรึกษาหารือเพื่อการวางแผนกับคณะครูและบุคลากรในการเป็นส่งเสริมนวัตกรรมการบริหารจัดการศึกษาด้านการบริหารจัดการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยใช้รูปแบบหนองหิน LOVE Model

ขั้นที่ ๒ ประชุมชี้แจงผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในการมุ่งส่งเสริมทักษะพื้นฐานให้แก่แก่นักเรียนหรือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ขั้นที่ ๓ คณะครูจัดการเรียนการสอน เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

๓. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับ

๓.๑ ผลสำเร็จ

ผลที่เกิดกับผู้เรียน ผลสำเร็จเชิงปริมาณ นักเรียนเรียนรวมโรงเรียนบ้านหนองหินจำนวน ๔๔ คน ได้รับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน และการคิดคำนวณ โดยใช้สื่อนวัตกรรม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๑๐๐% ผลสำเร็จเชิงคุณภาพ

๑. นักเรียนที่ที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียนบ้านหนองหินสามารถอ่านออกและเขียนได้ตามระดับชั้น และสามารถสำเร็จ การศึกษาตามหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนด

๒. นักเรียนที่ที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียนบ้านหนองหินสามารถใช้สื่อเทคโนโลยี/นวัตกรรม ประกอบการเรียน ผ่าน เกณฑ์ที่กำหนดได้

๓. นักเรียนที่ที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียนบ้านหนองหินสามารถเรียนรวมนักเรียนปกติได้อย่างมีความสุข

๔. นักเรียนที่ที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียนบ้านหนองหินสามารถนำความรู้ ความสามารถของตนเอง แสดงออกสู่เวทีความเป็นเลิศทางวิชาการในระดับต่าง ๆ

ผลที่เกิดกับสถานศึกษา

๑. นักเรียนที่ที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียนบ้านหนองหินสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่สถานศึกษา กำหนด

๒. นักเรียนที่ที่มีความต้องการพิเศษโรงเรียนบ้านหนองหินได้รับรางวัลชนะเลิศจากการเข้าร่วมการวาด ภาพ

ประเภทบทกวีรองทางการเรียนรู้จำนวน ๔ รายการ งานศิลปะหัตถกรรมนักเรียนครั้งที่ ๗๓ ในระดับ เขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ

๓. ปัญหานักเรียนออกกลางคันลดลง

๔. ผู้ปกครองนักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาและยินดีให้ความร่วมมือกับโรงเรียนมากขึ้น

ผลที่เกิดกับชุมชน

๑. นักเรียนที่ที่มีความต้องการพิเศษสามารถดำรงชีวิตในดำรงได้อย่างมีความสุขไม่สร้างปัญหาให้กับ ครอบครัว ชุมชน และสังคม

๒. โรงเรียนในเขตบริการเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองหินพร้อมทั้งให้ความ ร่วมมือใน การส่งต่อนักเรียนมีปัญหาทางการเรียนรู้และนักเรียนปกติมาศึกษาต่อยังโรงเรียนบ้าน หนองหิน

๓. ผู้ปกครองและชุมชนที่มีบุตรหรือนักเรียนในปกครองที่เป็นนักเรียนเรียนรวมยอมรับและเปิดใจ เพื่อให้ครูได้พัฒนานักเรียนให้มีความรู้มากขึ้น

๓.๒ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ลดปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้และคิดคำนวณไม่เป็นของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
๒. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเกิดทักษะการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ และการใช้เทคโนโลยีประกอบการ เรียนรู้ของตนเอง สามารถนำเสนอความรู้ความสามารถผ่านเวทีการประกวดแข่งขันได้
๓. นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ไม่ออกกลางคัน
๔. ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษา ชุมชน เกิดความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองหิน
๕. ปัจจัยความสำเร็จ ผู้บริหาร คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน นักเรียน รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ที่ เป็นเครือข่ายการทำงาน ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามโครงการบริหารจัดการศึกษาเรียนรวมที่คำนึงถึง นักเรียน สภาพแวดล้อม การจัดการเรียนการสอน และเครื่องมือ โดยให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อ นวัตกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคล รวมถึงการผลิตสื่อการสอน เสริมพัฒนานักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษให้ มีทักษะด้านการเรียนที่สามารถร่วมเรียนกับนักเรียนปกติได้อย่างมีความสุข มุ่งเน้นกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อ คนทุกคน (Education for all) ตามปรัชญาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมและเชื่อมั่นว่า “นักเรียนทุกคนสามารถ พัฒนาได้” อีกทั้งผู้ปกครองนักเรียนมีความยินดีและให้ความร่วมมือในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษให้เกิดการเรียนรู้และมีพฤติกรรมที่ดี